

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének hivatalos közlönye.

Szerkesztőiroda: Versecz, Iaktanya-utca 1064. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben özv. Kirchnerné felvételi és rendelő irodájában (az Andrássy-utca és iskola-utca sarkán lévő Kádics-féle házban) is átvételnek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felolós szerkesztő: **Perjéssy Lajos.**

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban azárattatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyílt térben egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kérjük pontosan délig beküldeni.

XII. évfolyam

Vasárnap 1903. évi július 5-én.

27. szám.

A rendőrség államosítása.

A vidéki városok rendőrkapitányai között mozgalom indult meg egy kongresszus megtartása tárgyában. A kongresszus napirendjének két főtárgya lesz: a rendőrkapitányok s rendőrségi tisztviselők anyagi helyzetének javítása s a rendőrség államosítása.

Mi örömmel üdvözljük a kongresszus eszméjét s őszintén óhajtjuk, hogy a kongresszus eredményes és tünulságos legyen.

A rendőrkapitányok anyagi helyzete a vidéken még ugy, a hogy, türihető. A fix fizetésük általánosságban nem valami nagy, de van mellékes jövedelmük is, természetesen a törvény által megengedett és szabályrendeleteken alapuló kereteken belül. Nem is a rendőrkapitányok szegénysége az, a mely felkelti a szociális író részvétét, hanem igenis a rendőrségi tisztviselőké, az alkapitányoké, fogalmazóké, hadnagyoké és a közrendőröké. Felelősségterhes, nehéz munkát végeznek a rend e fentartói, éjjelnappal talpon kell lenniök, a lelkiismeretes nyomozás halálra fárasztja őket, de mind ezért oly silány dotációban részesülnek, hogy alig tudnak megélni, pedig a legtöbbje családos ember.

E silány fizetésekből kétféle kár háramlik a közre. Először az, hogy a rossz fizetésért megfelelő megbízható egyéuek nem állanak a rendőrség szolgálatába, az ilyenek másutt, jobb javadalmazással köny-

nyebb megélhetési módot is találnak. Másodsor az, hogy többvidéki városban a rendőrségi közegek, a magasabb ranguak kivételével, korrupctak, megbizhatatlanok, értelmetlenek, megvesztegethetőek és lusták. Olesó husnak híg a leve.

Sok vidéki városban ezért áll rossz lábón a közrend.

A piaci és közegészségi viszonyok is szenvednek emiatt.

A közrend a fundamentuma az állami és társadalmi létnek, a rendőrség a végrehajtó hatalom s ezek sok vidéki városban nincsennek jó kezekbe letéve. Oka ennek csak az, hogy olesó husnak híg a leve.

Mily előnyösen megváltoznék a helyzet, ha államosítanák a vidéki rendőrséget!

Nézzük csak a budapesti államrendőrséget! Fegyelmezettebb, szakban tanultabb és hozzáférhetőlenebb testület alig van, mint ez. S ha bűneset történik, kitiünö közegek állanak a nyomozás rendelkezésére s alig egy-két eset történik évente a milliónyi lakóval bíró fővárosban, melynek tetteseit e rendőrség ki nem nyomozná.

De nemcsak a közrend, a közigazgatás teendőit is mintaszerűen végzi e testület. Eg és föld a különbség tanultság és megbizhatóság dolgában a budapesti és a vidéki rendőrség között. Így boldogul egy intézmény, melyet a hatalmas s minden eszközzel rendelkező állami szervezés tart fenn.

Az állam kezelésében ily intézménynek nőné ki magát a vidéki rendőrség is, a mi nagy haladást jelentene közállapotaink javulásában. Emelkednék a nivója s az erkölcsi ereje.

A közrend olyan általános érdek, hogy annak közegeivel első sorban mindnyájunk összessége, az állam jogosult rendelkezni. Kétszeresen szükség van erre manapság, midőn a vasutak, a forgalom, a számtalan felsőbb hatósági rendeletek s a munkásmozgalmak egyetemes, központi felügyelet alatt tartoznak állani, mert az egész ország érdekével összhangzásba csak így lehet hozni a rendőrség működését.

Nézzük a csendőrséget, mely szintén állami intézmény. Fegyelem, tanultság, megbizhatóság és tekintély dolgában mennyivel felette állanak a falusi csendőrök a városi rendőröknek! A nép sokkal inkább respektálja őket, mert inkább imponálnak neki.

A rendőrség államosítása nem boszorkányság. Olyan feladat, melyet könnyen lehet megoldani. Nem is költséges. Ha a városok csak annyival támogatják az államot a vidéki rendőrség szervezésében és támogatásában, mint a mennyibe ez most kerül nekik, ezzel a fontos ügy finanziaális része el is van intézve.

Üdvözljük tehát a vidéki rendőrkapitányok kongresszusát és közhasznú alkotásokat várunk tőle.

Tárca.

Márta szerencsége.

Halasiné, mint régi, hires gentry család sarja, hozzá volt szokva a nagy urak életmódjához, szokásaihoz, kényelmükhöz, mulatságaihoz; és sehogy se tudta megkedvelni azt a kört, a melybe hazassága révén jutott.

Az igaz, hogy nagy lábón, vigan éltek otthon még akkor is, mikor már nem volt szabad s a mint fejük fölött a vézsfelhők tornyosulni kezdtek, a kastély ura onként vetett véget életének, — azzal végkép leszámolt adósaival, családjával, a társadalommal s az egész világgal.

A szigorú arisztokratikus, özvegy elveit félre rakva, most már oda adta leányát polgári embernek is, csak hogy ellássa.

A fiatal férj mindent elkövetett, hogy neje az ő körében is jól érezze magát, de az asszonyka minduntalan, akaratlanul is oly követelményekkel állt elő, melyek nem voltak teljesíthetőek.

Egy pár év mulva meghasonlott az egész világgal, ideges, beteg lett és bús rezignációban töltötte napjait. Néha-néha elmerengett a multakon, valami ködfátyolon keresztül oly gyakran tárult szeméi elé a volt otthon, leány-

kori emlékei, álmái, s ilyenkor folsóhajtott: hiába csak más élet volt abba a sphaerában, mint a jelenlegiben.

Volt azonban valakije, ki kárpótolta a világ minden szórakozásáért.

A kis leánya, Márta, az ő szemefénye, ki testben, lélekben szépen gyarapodott; az ő nevelésének kívánta szentelni minden percét.

Szerette ő férjét most is, de az nem tudta megérteni az ő finom lelkét, az ő ábrándos, ideális szívét. Örült a kis mama, hogy pár év mulva lesz már valaki, ki vele fog érezni, hiszen kis korától fogva fogékony szívébe csepegtette nézeteit, elveit, olyan leányt nevel belőle, a ki díszére válik minden szalonnak, és tovább szötte álmait, leánya boldog jövőjéről, szépségéről és valami nagy, nagy szerencséről.

Ilyenkor azt suttofta magában: „Akkor leszek én ismét a régi!”

Év, év után mult. A kis Mártából nagy leány lett; elég szépen tudta eljátszani a zongorán a Chopin valzereket, Beethoven etudeket, csinosan énekelt, hosszú szárú szecessziós virágokat festett kis selyem párnákra, francziául beszélt, ugyesen játszotta a teniszt, sikkesen öltözködött és ő járta a legszebben a bosztont. Szép, magas, karcsu leány lett belőle, igéző mosolyal, és sokat kifejező nagy szemekkel.

Méltán fűzhetette hozzá a boldog mama szép reményeit.

A szép Márta udvarlókkal körülvéve megjelent mindenütt; sápadt arczu poéták verseket irtak hozzá, snájdig katonatisztek ablaka előtt agyon jártattak lovukat, szerelmes egyetemi hallgatók éjjeli zenével kedveskednek, és valami nagyiparos szebbnél szebb csokrokat küldött.

Az udvarlással, ünnepléssel hamar mulik az idő. Márta huszonegyedik évét töltötte be, de csak nem akart megérkezni az a nagy szerencse, melyet az anya képzeletében oly szépen kifistett a leánya előtt. A gonosz világ pedig kezdte a leányt kacérsággal, szivtelenséggel vádolni.

Halasiné elkeseredve gondolt leánya jövőjére, nem hitt ő már semmiféle szerencsecsillagban; semmiféle idealizmusban, nem bizik a véletlenben, e realiztikus világban tenni kell valamit.

— Márta, egy jó ideám támadt, fogadjuk el nénéd meghívását, maradj náluk egy ideig, nagyobb a város, több a fiatal ember, hátha ott valami jó parthie akad?!

A leány nem szólt semmit, csak kedvetlenül rázta vállát, és haragosan bigyesztette fel ajakát.

— Márta! négy évi sikertelen bálózás után — mely tomérdek pénzbe került — azt hiszem, szerzettél annyi tapasztalatokat, hogy ha kell, hasznát veheted. Mindent megteszek a kedvedért, minden kívánságodat teljesítem, hi-

NAPI HIREK

Gróf Khuen-Héderváry miniszterelnök a következő leiratot intézte városunk közönségéhez: „Ő cs és ap. kir. Felsége Széll Kálmán val. belső titkos tanácsosnak és hivatali elődömnök miniszterelnöki állásáról való lemondása következtében, f. é. június 27-én kelt legfelsőbb kéziratával engem, horvát-szlavon-dalmátországi báni állásomtól való felmentésem mellett, magyar miniszterelnökévé legkegyelmesebben kinevezni s előterjesztésem folytán e hó 27-én kelt legfelsőbb elhatározásával Lukács Lászlót pénzügyi, Darányi Ignácot földművelésügyi, Wlassics Gyulát választás- és közoktatásügyi, Plósz Sándort igazságügyi, Lang Lajost kereskedelemügyi miniszterévé legkegyelmesebben újlag kinevezni, illetőleg ezen eddig is viselt állásaikban meg erősíteni, továbbá Kolossváry Dezső cs. és kir. vezérőrnagyot honvédelmi és Tomasič Miklós orsz. gyűl. képviselőt horvát-szlavon-dalmátországi tárzanélküli miniszterelnökévé legkegyelmesebben kinevezni, engem pedig egyidejűleg a belügyminiszterium vezetésével, valamint a legmagasabb Személye körüli miniszterium vezetésével legkegyelmesebben megbízni méltóztatott. Midőn erről a törvényhatóságot új állásom elfoglalása alkalmával ezennel értesitem, egyszerűsind azon várakozásomnak adok kifejezést, hogy úgy engem, mint miniszter-társaimat legkegyelmesebb Urunk Ő Felsége bizalma által elénk tűzött feladataink megoldásában, törvényes hatásköréhez képest, hazafias buzgalommal és erélyvel támogatni fog. Budapest, 1903. év június hó 29-én. Gróf Khuen-Héderváry Károly.

A „Verseczi Magyar Közművelődési Egyesület” választmánya 1903. június 30-án Paulovics István kir. táblabíró elnök vezetése mellett gyűlést tartott, mely alkalommal elnök bemutatva a belügyminiszter által jóváhagyott alapszabályokat, melyek sokszorosítottak és a tagoknak, valamint a nevesebb kultúregyleteknek meg fognak küldetni. A „Délvidéki Magyar Közművelődési Egylet” felhívja egyletünket, hogy olvadjon bele a „D. M. K. E.”-be. Erre vonatkozólag a választmány a következő átiratot intézte Szegedre: „A „Délvidéki Magyar Közművelődési Egyesület” tekintetes bizottságának Szegeden. Versecz, 1903. június 30-ik napján. „Egyletünk, mely eddigi címét a folyó év tavaszán „Verseczi Magyar Közművelődési Egyesület” címre átváltoztatta, a mai napon tartott választmányi ülésében tárgyalás alá vette a Tekintetes Bizottság által (június hó 13-án kelt) nagybecsű levelében a mi egyletünknek a megalakítandó D. M. K. E. kötelekibe leendő beolvadás iránti indítványt. Választmányunk igaz, őszinte hazafiai örömmel üdvözli a D. M. K. E. megalakítására irra-

szen életének csak egy célja van, hogy téged nagyon de nagyon szerencsésnek lássalak.

Az esti szürkületben, mely homályba burkolta a szoba butorait, az anya leányával még soká tanácskozott.

Másnap reggel a papa legnagyobb bámulatára és bosszúságára megérkezik a varrónő, készült a sok új ruha és két hét múlva a leány már vigan zónázott rokonához, szép toilettékkel és kalapskatulyákkal gazdagon ellátva hogy megcsinálja a nagy szerencsét.

A multság, melyet a nőegylet rendezett, fényesen sikerült. A souper csárdánál az animó és jókedv elérte tetőpontját, a cigány mellett egy sarokban tolongtak és tiporták egymást a tánczoló, a cigány pedig oly tüzesen huzta a kedvelt nótát, a „zombori zombori szép asszony”-ról, hogy még a kopasz frakkos alakokból alkotott szobor-csoportozat a tánczterem közepén is megmozdult helyéből. Egy sápadt vörös szöke ur „hogy volt”-ot kiabálva a czimbalmon verte a taktust, majd selyem zsebkefével hadonászva forgolódott a legsikkesebb tánczosnő előtt, a ki kipirult arczzal, fénylő szemekkel és már laza frizurával gyönyörűen járta a rezgőset, közbe-közbe pedig forró pillantásokat vetett tánczosára. A férfi most közelebb hajolt hozzá és súgva mondta:

— Ezt a csárdást nem fogom elfelejteni soha.

— Ugyan mondja el egyszerre a többit is.
— Maga ma este a legszebb kis leány. Gyönyörű szemei vannak. Egészen belebolondulok.

nyuló nemes törekvést és a létesítendő egylet működésére a Mindenható áldását forró szívvel kívánja. Egyesületünk a „D. M. K. E.” magyar nemzeti irányu magasztos működésének támogatására készséggel és testvéri szeretettel felajánlja minden erejét, de annak kötelékébe beolvadni nem hajlandó. Közel 18 évi fennállásunk ideje alatt szerzett bőséges tapasztalatok sugalmazzák ama nézetünket, hogy csakis az önálló, szabad önkormányzat mellett valósíthatjuk meg — kicsiny működési terünk különleges viszonyainak megfelelő — mások előtt talán szokatlannak látszó módokat a magyar nemzeti szellem és művelődés terjesztését. Hazafiúi üdvözléssel Paulovics István egyleti elnök, Perjessy Lajos egy. főtitkár. Elnök előterjesztette Balla Kálmánnak, mint a „Délvidéki Szinikerület” szerződötett igazgatójának azon kérélmét, hogy f. é. szeptember hónapban 20—24 előadást tarthasson városunkban. A választmány a kérelemnek helyt ad — szept. 10—15-től a társulat játszhatik Verseczen. Az előmunkálatok megtételével az elnökség megbízatik. Krauze Ervin pénztáros jelentése szerint az egylet kénzpénz vagyona 6831.75 k. A „Verseczi Magyar Dalkör”-nek adott 250 k. segélylyel az eddigi évi kiadás 476.72 k.

Eljegyzés és esküvő. Froniusz Oszkár, Froniusz Karoly febrétemplomi polgármester rokonszenves fia, a múlt héten jegyet váltott városunkban Finke Irma kisasszonnyal, néhai Finke János kedves leányával. — Grünwald Jozsa kisasszonyt a jövő csütörtökön vezetni oltárhoz Fertig Győző gépész. Gratulálunk.

Halálozás. Blum Lászlóné sz. Mosdossy Francziska urnő élete 82-ik évében június hó 29-én elhunyt. Béke hamvaira.

Elhunyt tanító. Ferch Aurél zichfalvai áll. tanító hosszas szenvedés után, élete huszonhatodik évében Zombolyan elhunyt. Már majdnem egy év óta betegeskedett a derék, rokonszenves fiatalember, míg a halál megváltotta szenvedéseitől. Az elhunyt korai halálát édes anyja, testvérei s nagyszámú rokonság gyászolja.

Fiatall doktor. Bodnár György febrétemplomi állami főgymnáziumi igazgató fia, Bodnár Gyula tanárjelölt, az Eötvös-kollegium növendéke a napokban tette a budapesti egyetemen a doktori szigorlatot. Felavatása június 29-én történt, a melyen Fehértemplomból is többen részt vettek. A 21 éves fiatal doktort őszintén üdvözlöljük.

Érettségi vizsgálat. A febrétemplomi áll. főgymnáziumban dr. Badics Ferencz kir. tanácsos, budapesti gyakorló főgymn. igazgató elnöklete alatt folyt le az érettségi vizsgálat.

A leány gúnyosan nevetett szemei közé, valami hamiskás mosoly ült arczan midőn válaszolt.

A tánczost nagyon meglepte e válasz, hozzá volt szokva, hogy ilyenkor a leányok elpirulnak, szemeiket lesutik, zavartan mosolyognak; de ni ni, hisz ez más mint a többi, van benne valami új vonás, érdemes vele foglalkozni. Hogy pedig még nagyobb legyen bámulata, a táncz után a leány oda szólt:

— Jöjjen igyunk egy pohár pezsgőt, nagyon kimelegedtem . . .

Ez pezsgőt; — mások limonádét isznak — gondolja magában.

— Márta, van önben valami pikáns, valami asszonyi a mi nekem tetszik.

Márta csak játszott a szerepét tovább. Olyan szépen ki volt az gondolva, ki kombinálva.

A legyet czukorral, az egeret szalonnával, a blazirt Kovács Kálmánt, az elkényeztetett gavallért, a város legjobb parthijét már csak exaltaczióval, emancipaczióval lehet megfogni.

Márta tehát nagyon is adta a szabad modoru leányt. Reggel felé, mikor már csak az ő asztaluknál mulattak — cigarettára gyújtott, pezsgő, cigány mellett dalolva mulatott, és a mikor elegáns toalettjeit dicsérték, mindig halásan emlékezett meg a gazdag nénikéjéről a kitől e sok szép holmi eredt.

A manóver fényesen sikerült . . .

Rövid két hónap múlva Márta bemutatta szüleinek vőlegényét, és a mikor az öregek a jegyepárt egyedül hagyták, Halasi papa tisz-

A 13 jelölt közül jól érett: Ferenczházi J., Filipon Márton, Hona János, Kellner Gyula; érett: Eberhardt György, Földeák Lipót, Kleininger Miklós, Malusev Manó, Müller Dezső, Putnik Szvetiszlav, Suchomel Dezső. Két jelöltet visszautasítottak szeptemberig, a mikor Nagyváradon jelentkehetnek javítóvizsgálatra.

A „Verseczi Magyar Dalkör” városunk hazafias érzelmű polgárságának ezen legmelegebb szeretettel támogatott ifju egyesülete, a múlt szombaton lépett először a nyilvánosság elé, megtartván a „Baross szálloda” helyiségében első nyilvános hangversenyét és táncmulatságát. Valóságos igazságtörő ünnep számba ment előttünk az a kedves, feledhetlen szép jelenet, midőn a magyar dal, a magyar zene ily formában először tartotta Verseczen bevonulását. A mostoha gyermeket, mely arva és elhagyatott volt eddig e nagy vidéki városban, igazi meleg szeretetével, hazafias lelkesedésének teljes nyilvánulásával vonta keblére, mint ezentul legkedvesebb szülöttét Versecz hazafias társadalma, mely ezzel a nemes és országszerzte teljes elismerést nyert vállalkozásával városunk polgárságának eddig is kipróbált hazafias érzelmeit fényesen dokumentálja. A legteljesebb elismerést és halál érdemlik meg azok, kik a „Magyar Dalkör” létesítésén önzetlen szeretettel fáradoztak és városunkat ezen új kultúr intézménnyel megajándékoztak. Az estélyen megjelent Versecz közönségének színe java, hogy örvendezzék az örvendőkkel. Az estély lefolyása a következő volt: Bekezdőül Dr. Szörényi József főreál. isk. tanár, az egylet ügyvezető alelnöke mondtott lelkes, gyakori éljenzések és tetszésnyilatkozatok által megszakított, eloquens megnyitó beszédet, közben felolvastván a Stájerlakon időző polgármesternek, Weifert Károlynak, mint az egylet elnökének következő sürögnyét: „A „Verseczi Magyar Dalkör”-t első nyilvános fellépése alkalmával szívem mélyéből üdvözölöm és Isten áldását kívánom további működésére”. A megnyitó beszéd után az egylet jeligéjének: „Csak addig lesz a hon szabad, míg benne honfidal fakad” elzengése után Huber K. „Győzelmi dala”-val aratott a kar szünni nem akaró tapsokat. A jeligét Nocker János, az Istentől különös szép hanggal és kiváló zenei tehetséggel megáldott karmester zenésítette meg igen szerencsésen. Fiegert F. k. a Hirschl Ignác diskrét kísérete mellett Abt J. „Veled megyek” dalát énekelte bravurosan, mely után „Királyért és hazaért” című karének, majd Hirschl, Jellasič és Petrovics S., zongora, hegedű és gordonka játéka aratott köztetszést. Az „Erdei róza” eléneklése után az estély egyik fénypontját Nocker Jánosnak remek szép dalai képezték. Sok alkalommal gyönyör-

teletteljesen csokolt feleségének kezét e szavakkal:

— Még is csak okos asszony vagy!

Halasiék boldogsága két évig teljes volt.

A fiatal asszony egyre küldte a szebbnél szebb leveleket nagy boldogságáról, szép társadalmi állásáról; de mintha egyszerre a szép álomnak vége szakadt volna, megérkezett az első panaszos levél.

A mi Kovács Kálmánnak tetszett a bálteremben, nem tetszett otthonában, hamar rájött feleségének ferde nevelésére a ki a társaságban ugyan fényesen meg állta helyét, de nem értett semmit a gazdálkodáshoz, háztartáshoz, úgy hogy daczára szép jövedelmének, adósságuk egyre nőtt, és a mikor a férj rájött, hogy a gazdag nénike is csak mese, mely a leány virágos fantáziájában született, lehullott a szerelmi hályog szeméről. Mindennapos lett a csetepaté a házban, míg egy szomorú napon kisírt szemekkel haza nem érkezett az asszony, nemsokára pedig utánna ment a kis aranyos garnitúra, a faragott kredenz, a márványlappos trümf . . . és a többi holmi mind

A mama e szerencsétlenség által mélyen meghatva zárta karjaiba leányát, kinek finom nevelését és jó szívét nem tudta megérteni a férj.

A papa nem szólt semmit, a jövőtől félve csüggedten, lassan bandukált ki a szobából arra gondolva, hogy ezentul egy ideges asszony helyett, — kettő keseríti meg az életét.

Igy ért véget Márta szerencséje.

Halmos Béláné.

ködtünk már Nocker énekeiben, de mintha ez alkalommal hatványozott lett volna a siker, a mit aratott. A Dalkör legvégére hagyta legszébb énekeit, a „Magyar népdal egyveleg“-et, oly szép precizitással, igazi magyaros tüzzel énekelte, mely dicséretére vált volna a legjobb öreg dalárdáknak. Az egyesület ezen estélyével legelső dalegyletünké avatta fel magát, pompás hanganyaggal rendelkezik; az intelligens tagok szívvél-lelélekkel ragaszkodnak egyesületükhöz. Mi is igazi lelkesedéssel és jóleső örömmel láttuk, hogy az egyület fenállása nemcsak biztosítva van, hanem erkölcsi erejével rendkívül nagy szolgálatokat fog tenni a magyar ügynek. Adja Isten, hogy kitűzött céljai mind valóra váljanak.

Egyetemi ifjak táncmulatsága.

Városunk egyetemi ifjusága — mint halljuk — augusztus hó 1-én táncmulatságot rendez a városkerti vendéglő helyiségeiben. A meghívók a napokban küldetnek szét és erősen reméljük, hogy ifjaink serény munkálkodását a legszebb siker koronázza. A tiszta jövedelem a „Versecz-Fehértemplomi Kör“ segélyalapja javára fog fordíttatni.

Értekezlet. Tegnap szombaton ismét látogatott ülést tartott azon bizottság, mely feladatává tette, hogy városunkban színielőadások és mulatságok tarthatására egy megfelelő nagyobb termet fog teremteni. A megállapodás abban történt: keressék meg a „Verseczi Takarékpénztár“ hajlandó e egy nagyobb szabású vigadó számára a tulajdonát képező ugynevezett Behr-féle házat átengedni és az alakítandó részvénytársaság részvevényeinek java részét átvenni. Hasonlóképpen lépéseket fog fog tenni a bizottság, hogy az Andrássy-tér folytatását képező püspöki telket mint lehetne e célra megnyerni. Egy háromtagú bizottság e tekintetben Mejnóvics Gábor püspökkel is tárgyalásba fog bocsátkozni. Különbén ez alkalommal már több terv is került a bizottság elé. Igen tetszett Heinrich Sebestyén műépítész pompás terve, mely szerint a Milekker szálloda alakíttatnék át. Külich építész szintén bemutatta azon tervet, mely szerint a városkerten jelenleg fennálló vendéglővel kapcsolatban építtetnék egy nagyobb terem. Valamennyien egyetértünk abban, hogy ily nagyobb teremre, a melyben a színház is elhelyezhető lenne — égtő szükség van városunkban, de a kérdést végérvényesen és praktikusán — mint az más sok nagyobb vidéki városban történt — csak a város maga oldhatja meg. Mindenestre igen örvéndetes jelenség azonban, hogy a kérdés most már felszínen tartatik.

Ásatások. Milleker Bódog nagy-szorgalmu régészünk a mult héten Dubováczon ásatásokat eszközölt és ez alkalommal nagy-kiterjedésű urna temetőt fedezett fel és ásatott ki. Milleker a tudományos ásatásokat a szün-időben folytatni fogja.

Uránia színház. Ma vasárnap este a városkerti arénában vagy alkalmatlan idő esetén a teremben a Salyai Lajos kir. tan. újvidéki polgármester elnökelete alatt álló újvidéki tudományos színház (Elektro-Biograph Rándwol rendszer) előadást fog rendezni, mely alkalommal a „Haboru“ című hadtörténelmi tanulmányt (Irta: Márius) mutatják be 128 színezett Sciopcion és 30 mozgó képpel. Az előadások felölelik a világtörténelem minden nevezetesebb csatáját és rendkívül tanulságosak. Jegyek előre válthatók a Kirchner-féle könyvkereskedésben.

A szerb színtársulat a mult szombaton Jünger „Operapróba“ cz. operáját mutatta be először. A mű előadása — mindamelllett, hogy a főbb szerepeket a legjobb énekeserőknek osztották ki, részint a varázsló erőt, vonzó hatást nélkülözö zenéje, részint pedig az itteni zenekarnak a homályban tapogatózó bizonytalansága miatt — kevésbé sikerült. Szpasicznét és Jurisicset mindazonáltal dicséret illeti különösen azon részleteknek szép elénekléseért, melyek a rossz hatást tett jelenetek elsimítására szolgáltak. Vasárnap „Lázár czár kegyeletalapítványa“ című történelmi korrajz került színre. A színmű ismeretes, mert már igen sokszor volt felvéve a műsorba. Vujicsnét kiváló játékaért a zsufolásig megtelt ház zajos tapsal tüntette ki. Ruzsics, Lukics és Vasziyevicset is méltó elismerésben részesítette. Kedden Briének „A vörös talár“ című

dramája került mint ujdonság bemutatásra. Az érdekes tárgyú szindarabot nagy figyelemmel nézték végig és fényes sikert aratott. Fáradságot nem kímélve, teljes odaadással játszották el a nem éppen könnyű szerepüket Dobrinovics, Markovics, Szpasicz és Vasziyevics, továbbá Vujicsné és Lukicsné. —ics.

Változások a csanádi egyházmegyében. A megyés püspök Weldmann György szegedi hitoktatót az ottani tanítóképezde tanárává és Glass Ferencz ujaradi káplánt szegedi hitoktatóvá nevezte ki, továbbá az alábbi segédlelkészeket disponálta: Devald V. Nagyikindáról Ujaradra, Vilkom Ádámot Német-Csanádról Temesvár-józsefvárosra, Steigerwald Ádámot Bogárosról Nagyikindára, Barta Józsefet Daruvárról Károlyfalvára, Buchecker Mihályt Károlyfalváról Daruvarra, Fábán Józsefet Csókáról Bánhegyesre, Turzán Antalt Nagybecskerekéről Csókára és az ujonnan fölszentelt áldozárok közül Siebeck Frigyeszt Bogárosra, Németh Jánost Nákófalvára, Geröffy Miklóst Krassovára, Szikcsák Antalt Párdányra, Unterweger Lothárt Hidegkutra és Fett Jánost Nagybecskerekre disponálta.

A D. T. E. kirándulása. A Délvidéki Tanítók Egyesülete ez évi Nagybecskereken tartandó nagygyűlésüket kirándulással óhajtják egybekötni. A kirándulást tervező bizottság Bányai Jakab áll. elemi isk. igazgató elnökelete alatt értekezletet tartott, a melyen elhatározták, hogy a nagygyűlés utolsó napján augusztus 5-én Budapest—Siófokon át Balatonfüredre kirándulást rendeznek. Tervük keresztüvitelére segítséget kértek a Magyarországi Tanítók Otthonától, megkeresték Zala- és Veszprémmegye tanfelügyelőségét, az egyes községi tantestületeket, az iskolák igazgatóit, hogy a tájékoztatás és kalauzolás tekintetében segítségükre legyenek. A bejelentések július 10-ig Bányai Jakab igazgató, a rendező bizottság elnökéhez intézendők, a hová is az előleges költségek fedezésére egy korona előre beküldendő.

„Magyar Védő Egyesület“ czim alatt új egyesület alakult a fővárosban. Az egyesület célja: a hazai, ipari és mezőgazdasági termelés és a hazai munka és kereskedelem védelme és fejlesztése. A magyar birodalom gazdasági és ipari termelésének védelmét és fejlesztését célzó mozgalmaknak és az e célokra törekvő érdekeknek egyöntetű és országos képviselője, ugyszintén e célok érdekében alkotott törvények, rendeletek és hatósági intézkedések gyakorlati végrehajtásánál a hatóságok támogatása és a végrehajtás ellenőrzése. Az egyület fővédője Vaszary Kolos herczegprimás. Van ezenkívül hét védnöke, kilencz elnöke, huszonhárom tiszteletbeli tagja, egy ügyvivő alelnöke, két alelnöke, tizenhárom ügyvezető biz. tagja, egy főtitkára, egy titkára, egy jegyzője és egy fogalmazója. Látható ebből, hogy ez az egyesület nagyarányú tevékenységet tűzött ki programjára s kívánjuk, hogy ez a felbuzdulás mint annyi sok más magyar kezdeményezés, ne jusson a szalmaláng sorsára. Az egyesület célját azonban mi csak az esetben tartjuk társadalmi uton elérhetőnek, ha iparosaink, kereskedőink a maguk részéről is mindent elkövetnek, hogy kifogástalan áruval, különösen pedig példás tisztességgel és becsületességgel a külföld tisztességes iparával és kereskedésével a versenyt kiállhassák. E nélkül minden társadalmi mozgalom meddő fog maradni, mert az senkitől sem várható el joggal, hogy csupa hazafiságból drága pénzen rossz árut vásároljon.

Egy kivándorló levele. Kristóf Miklós közműves a temesmegyei Dentáról a mult hónapban kivándorolt Amerikába, Chikagóba. Kristóf a multkor a következő, sok tekintetben közérdekkel bíró levelet írta otthon hagyott feleségének:

Kedves feleségem! Szomorú szívvel írom e levelet. Tudatom veled, hogy kapl

tam ugyan munkát, de ez olyan nehéz, hogy le sem írhatom. Mond meg Toni öcsémnek és Waber Franczinak, hogy maradjanak csak otthon, mert itt barom módra bálnak az emberrel, oly súlyos munkákat követelnek tőle. Wastel sógornak is megmondhatod, hogy ne jöjjön ki; elég, ha én tettem ily keserű tapasztalatokat. Ha isten megsegít és egészséget ad, akkor karácsonyra ismét otthon leszek. Csak olyanok jöjjenek Amerikába, a kik nem engedelmeskednek az apjuknak és az anyjuknak. Fájdalom, én is ilyen voltam. Mond meg Zsuzsi hugomnak, hogy ő is maradjon otthon, mert itt nem találtam munkát az ő számára. Ha valaki kérdezősködik tőled, mond meg neki, maradjon csak a hazájában, mert itt a közműves vagy ács nem több a napszámosnál. Csak ha 25 dollár beiratási díjat fizet, kaphat mint közműves alkalmazást, de birnia kell az angol nyelvet és pedig nem tudok angolul. Május óta az utépítésnél vagyok alkalmazva, de nem maradok itt, mert az 1 dollár 50 czent napi bérért írtóztatosan megdolgoztatják az einbert.

Uj Idők. E szépirodalmi képes heti újság ma holnap tiz esztendő lesz, s most készül első, becsületesen megszoigált és megérdemelt jubileumára. Egy tapodtat el nem tért kitűzött irányából: a javát, legjavát adta annak, a mit magyar író s magyar művész termelt, de még azt is megválogatva, úgy, hogy a talentum tulzásaitól is megtudta óvni közönsége jó izlését. Nem csupán a kész termést aratta, okosan is gazdálkodott: a lap maga nevelt írókat s teremtett magának hatalmas olvasóközönséget. Valósággal családias az a viszony, a mely ma a közönséggel páratlanul szerkesztett újság között létezik. Szerkesztője a mi irodalmunk büszkesége: Herczeg Ferencz, rendez munkatársai; Lyka Károly, Malonyai Dezső, Pósa Lajos, Sebők Zsigmond, Tabori Róbert, Tutsek Anna, Wolfner Pál, de velük dolgoznak a magyarság összes számottevő írói. A lap képeiről az ország első művészei gondoskodnak s fotografusa nyomban ott van, a hol valami látnivaló történik. Most hirdetett a lap 500 koronás pályázatát elbeszélésre s s 2000 koronát regényre. Elbeszélés vagy 300 érkezett a pályázatra regény is van már bőven a bírálók asztalán. Társadalmi és társadalom politikai kérdésekben súlyos e lap hangja; egy-egy megjegyzése, bár adta légyen a könyved elmésség kontósében, viszhangot költ az egész országban s ekhót ad rá a Parlament is. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 4 korona. Kiadóhivatal Budapest, Andrássy-ut 10 szám.

Az Olesó Könyvtár-ból ismét 3 új füzet jelent meg. Az elsőben Macaulay tanulmányát olvastuk „Az angol restauráció vig-játékairól“. A tanulmány Hunt Leigh egy könyvének a bírálata, már elmúlt félszázados, de a Macaulay írásaival úgy vagyunk, mint a borral: minél régiebb, annál értékeesebb. Az élvezetes, erőteljes fordítás dr. Wirtzfeld Béla munkája. Szintoly sötét és érdekes társadalmi képet rajzol Renan Ernő is a következő füzetben. Spinozának halála kétszázados fordulója alkalmából (1877 febr. 21.) szobrot állítottak Hágában, s a jeles francia tudós ezen az ünnepen mondotta el ezt az emlékezésedet. Renannak ez az őszinte rajongással megírt, magasröptű tanulmánya, örökre helyet biztosítana neki a nagy szellemek pantheonjában. A füzetet Rácz Lajos fordította és kísérte igen bő, tartalmas jegyzetekkel. A harmadik füzetben Ambrozovics Dezső, a modern orosz irodalom egyik legbuzgóbb és leghivatottabb ismertetője, Gorkij Maximnak „Konvalov“ című elbeszélését fordította le igen szépen és jellemzetesen. Az „Olesó Könyvtár“ t Gyulai Pál szerkeszti és a Franklin-Társulat adja ki, de kapható minden könyvkereskedésben; egy-egy szám ára 20 fillér.

Szerkesztői levelezés.

H—s B—áné. Helyben. Melegen gratulálunk azon kitüntetéshez, hogy elbeszélőit a Jöv. lapok közlésre elfogadták Üdvözöljük az írók czelében, mint a legkedvesebb bájos kollegát.

Dr. Helyben. A jövő héten lesz az indulás Egyelőre Pozsony, a Virágvölgye, Zsolna van felvéve a programba. Ott csatlakozom a külföldre induló nagyobb társasághoz. Tanulmányutunk végczélja Amsterdam. Üdvözlét.

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmányu orvosságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalos könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte írnak. Ez a legbámulatra méltóbb csodaorvosság, mely megmentett ezeket a kik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi orvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, a kik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyengülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges, csodálatos eredménnyel gyógyítja ez évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat a State Medical Institutnak az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, akik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivételt nem tesz. Mindenki írhat érette bárholon magyarul, mire titoktartás mellett postafordultával egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Írjon még ma. A csomag olyan szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute, 6903 Elektron Building, Fort Wayne, Ind, Amerika. A levelek mindig bérmentesítendőek.

Kérje

ingyen és bérmentve

illusztrált árjegyzékemet, mely több mint 500 ábrát tartalmaz

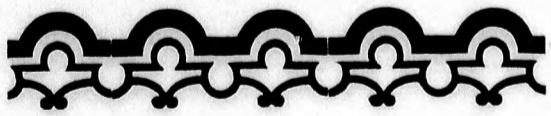
Órák,

arany-, ezüst- és hangszer-cikkekből.

Konrád János

óragyáros és kiviteli üzlet

BRÜX 295 sz. (Csehország.)

Üzv. Kirchner J. E.-féle műintézet

Verseczen

(ezégtulajdonos Kirchner Ernő)

ajánlja magát minden a szakmájába vágó munka jutányos, izléses és gyors kivitelére.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1903. május hó 1-től.

Fehértemplomból érkeznek:

4:46 reggel, 7:06 d. e. 11:13 délben, 5:46 este.

Temesvár felé indul:

4:51 reggel, 7:16 d. e.* 11:18 délben, 5:56 este

Temesvárról érkeznek:

8:08 reggel, 12:17 délben** 4:33 d. u. 10:21 este.

Fehértemplom felé indul:

8:18 reggel, 12:32 délben, 4:43 d. u. 10:29 este

Becskerekéről érkeznek:

8:03 délelőtt, 9:49 este.

Becskerek felé indul:

5:05 reggel, 1:55 délután.

Pancsováról érkeznek:

6:57 reggel, 5:40 délután.

Pancsova felé indul:

8:50 reggel, 6:20 este.

Lugosról érkeznek:

8:13 reggel, 5:48 este.

Lugos felé indul:

3:15 reggel, 1:05 délben.

*) Új vonat. Csatlakozik Temesvárról a Budapest-felé induló személyvonathoz.

**) Csatlakozik a Lugos és Nagybecskerek felé induló személyvonathoz.

Epilepsia.

A ki nyavalyatörésben, görcsökben s más idegbajokban szenved, kérje azon üzletet, melyet ingyen és bérmentve küld meg Schwann gyógyszerár, Frankfurt a. M.

Arlejtési hirdetmény.

Torontál megye törvényhatósága által jóváhagyott 34/kgy 1903. községi képviselő testületi határozat értelmében Lajosfalva községében: egy községi iskola építése 15510 k. 69 f., község ház kibővítése 4915 k. 89 f., jegyzői lak kibővítése és melléképületek építése 5486 k. 18 f. összesen 25912 k. 76 f. erejéig fogantatottatik.

Felhívtnak mindazok, kik ezen munkálatot elvállalni óhajtnak, miként erre vonatkozó írásbeli ajánlatukat mátol számítható 14 napon belül — vagyis 1903. évi július hó 8-án d. e. 12 óráig — alólított előjárásánál annál is inkább adják be, mert később érkezett ajánlatok figyelembe vételét nem fogják.

A tervek és költségvetések az előjárásánál tekintendők be, vállalkozók kötelesek ajánlatukhoz az előirányzott összeg 5%-át készpénzben vagy értékpapirokban csatolni, s elösmerni azt, hogy az arlejtési feltételeket ösmernik.

Lajosfalva, 1903. évi június hó 26-án.

Lajosfalva község előjárásága.

Thierry A. gyógyszerész csodabalsamja

a legjobb diätetikus háziszser.

Emésztési zavarok, gyengeség, émelygőség, gyomorégés, felfúvódás stb. ellen, köhögéscsillapító, görcsszünetelő, nyálkaoldó és tisztító hatású. 12 kis üveg vagy 6 duplatveg ára, dobozzal együtt, bérmentve 4 kor. Thierry A. gyógyszerára a Védangyalhoz Pregrada, Rohitsch-Sauerbrunn mellett. »Csak az itt feltüntetett védjeggyel valódi.« Igen ajánlatos ezen szert utazásoknál minden eshetőség alkalmára magával vinni.

Miért szenved ön?

mikor mindenféle sebtől, ha még oly régi keletű is könnyen, fájdalom nélkül megszabadulhat, operáció sem kell, ha Thierry gyógyszerész egyedül valódi

Centifolium-kenőcsét

nevezett csodabalsam-ját használja, melylyel egy 14 éves gyógyíthatatlannak tartott csontvevesedést s nemrég egy 22 éves, nehéz rákféle betegséget teljesen meggyógyítottak.

Schutzengel-Apotheke

des A. THIERRY in Pregrada.

A valódi centifolium-kenőcs alkalmazható a gyermekgyógyászat rossz természetű mellbajainál, szoptatók mellkeményedése, a tej elapadásának, az orbáncznak eseteiben, továbbá mindenféle régi sérvek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt lábak, s csontvevesedéseknél, vágás, szúrás, lővés és ütés által előidézett sebeknél; az idegen testek, pl.: üveg, szalka, homok, tövis, serét stb. eltávolításánál mindenféle daganat, kinyelés, képződés, karbunkulus és ráknál; végre pokolvar, körömféreg, körömgüles, a lábunk járásközben történt kisebesítése, fagyás és égés okozta sebek, a beteg és gyermek fekvés általi kisebesítése, torokdaganat, meggyáltás, vér, fülugás stb. stb. eseteiben. Két adagnál kevesebb nem szállítatik; a szállítás kizárólag az összeg előre küldése mellett eszközöltetik. Két tégely csomagolással postai szállítási díjjal együtt 3 korona 50 fillér. Számos bizonyítvány rendelkezésre áll. Arra kérék mindenkit, hogy óvakodjék a hatásméltó hamisítások vévesztől s arra ügyeljen, hogy a tégelybe ne van-e a fenti védjegyet és czéget: **Thierry (A.) gyógyára az „Orangyalhoz“ Pregradában, égetve.** Minden tégely használati utasításba van csomagolva. Valódi Centifolium-kenőcsöm utánzóit a védőörvény értelmében üldöztetnek, valamint a hamisítvány elárúsítóit is. Egyedül kapható:

Thierry A. Védangyal-gyógyszertára

Pregradában, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Központi raktár Budapesten: Török J., Zágrábban: Mittelbach S. és Bécsben: Brády C. gyógyszerárában.

Schicht-szappan

jegyek:

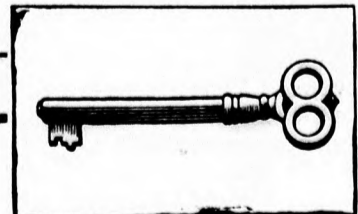
„szarvas“

„kulcs“

Legjobb, legkiadósabb, és azért a legolcsóbb szappan.

Tiszta minden ártalmas vegyülettől.

Mindenütt kapható.

Bevásárlásnál legjobban arra kell ügyelni, hogy minden darab szappan „Schicht“ nevet, és egyet a fentebbi védjegyekből visel.